

Az ismeretkör: Matematika I.
 Kredittartománya (max. 12 kr.): 8
 Tantárgyai: Matematika I.

Tantárgy neve: Matematika I.	Kreditértéke: 8
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tanóra típusa: 4 óra előadás / 4 óra gyakorlat, összesen 96 óra az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (kollokvium / évközi jegy / egyéb): évközi jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Előkövetelmények: -	
Tantárgyleírás:	
A tantárgy tematikája a matematika azon a témaköreit öleli fel, amelyek a különböző mérnöki szakterületek műveléséhez szükségesek. Ismeretanyag: • Eseményalgebra, valószínűségi változó, várható érték és szórás • A leíró statisztika alapfogalmai, mutatószámok • Halmazok; • Valós és komplex számok; • Számsorozatok; • Számsorok; • Függvénysorok; • Valós függvények közelítése: Lagrange interpoláció, lineáris regresszió; • Mátrixok; • Lineáris terek: lineáris kombináció, függetlenség, bázis, dimenzió, koordináta, vektorrendszer és a mátrix rangja; • Lineáris egyenletrendszerek és gyakorlati alkalmazásuk; • Lineáris függvények és gyakorlati alkalmazásuk; • Vektorgeometria, vektoralgebra; • Valós függvények, racionális törtfüggvények vizsgálata; • Elemi függvények; • Valós függvények folytonossága, határértéke; • Valós függvények differenciálszámítása: Differenciálhányados fogalma, geometriai és fizikai jelentés, deriválási szabályok, lineáris közelítés, pontbeli jellemzők, L'Hospital szabály, Taylor polinomok, függvényvizsgálat; • Parametrizált görbék	
Irodalom	
Kötelező irodalom: - Kézi, Cs. (2021). Analízis mérnököknek, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, ISBN 978-963-318-904-7 - Kézi, Cs. (2019). Primitív függvény keresési módszerek és alkalmazásai, Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, ISBN 978-963-318-778-4 - Kézi, Cs. (2019). Primitív függvény keresési módszerek és alkalmazásai - feladatgyűjtemény, Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, ISBN 978-963-318-779-1 - Kézi, Cs. (2018). Mátrixok és lineáris egyenletrendszerek gazdasági és mérnöki alkalmazásokkal, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, ISBN 978-963-318-033-4	

- Kézi, Cs. (2018). Mátrixok és lineáris egyenletrendszerek gazdasági és mérnöki alkalmazásokkal - feladatgyűjtemény, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, ISBN 978-963-318-048-8

Ajánlott irodalom:

- Kézi, Cs. – Nagyné Kondor, R. – Szíki, G. Á. (2017). Matematikai eszközök mérnöki alkalmazásokban, DUpres, ISBN 978-963-318-619-0
- Nagyné Kondor, R. (2003). Válogatott zárthelyi feladatok matematikából. DE MFK
- Thomas-féle kalkulus 1, Typotex kiadó, 2015, ISBN 978-963-2798-33
- Scharnitzky, V. (1998). Matrikszámítás, Bolyai-könyvek. Műszaki Könyvkiadó, ISBN 963-16-3005-6

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek

a) tudása

- Ismeri a műszaki szakterület műveléséhez szükséges általános és specifikus matematikai, természet- és társadalomtudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket, eljárásokat.

b) képessége

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és (standard műveletek gyakorlati alkalmazásával) megoldására.

c) attitűdje

- Megszerzett műszaki ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására.

Tantárgy felelőse: Vámosiné Dr. Varga Adrienn, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Dr. Kocsis Imre, egyetemi tanár, PhD

Nagyné Dr. Kondor Rita, egyetemi docens, PhD

Dr. Kézi Csaba Gábor, egyetemi docens, PhD

Vámosiné Dr. Varga Adrienn egyetemi docens, PhD

Dr. Bodzásné Dr. Szanyi Gyöngyi, adjunktus, PhD

Tantárgy neve: Matematika I.		Tantárgy kódja: MK3MAT1A08GX17	
Kredit: 8	Követelmény: évközi jegy		Tanszék: Műszaki Alaptárgyi Tanszék
Óraszám: 4+4	Előkövetelmény: -		
Tantárgyfelelős: Vámosiné Dr. Varga Adrienn		Tantárgy oktatói: Dr. Kocsis Imre, Nagyné Dr. Kondor Rita, Dr. Kézi Csaba Gábor, Vámosiné Dr. Varga Adrienn, Dr. Bodzásné Dr. Szanyi Gyöngyi	
HÉT	ELŐADÁS	GYAKORLAT	
1.	I, Eseményalgebra, valószínűség, valószínűségi változók, alapvető számolások események valószínűségével diszkrét valószínűségi változók, eloszlás II, Folytonos valószínűségi változók, eloszlásfüggvény, sűrűségfüggvény intuitív tárgyalása (valószínűség = terület) várható érték, medián, kvartilisek, szórás normális eloszlás	Eseményalgebra, valószínűség, valószínűségi változók, alapvető számolások események valószínűségével diszkrét valószínűségi változók, eloszlás Folytonos valószínűségi változók, eloszlásfüggvény, sűrűségfüggvény intuitív tárgyalása (valószínűség = terület) várható érték, medián, kvartilisek, szórás normális eloszlás	
2.	I, Minta, gyakoriság, relatív gyakoriság, hisztogramok, várható érték, medián, kvartilisek, szórás becslése, korrelációs együttható, II, Egyváltozós lineáris regresszió, számolások Excelben	I, Minta, gyakoriság, relatív gyakoriság, hisztogramok, várható érték, medián, kvartilisek, szórás becslése, korrelációs együttható, II, Egyváltozós lineáris regresszió, számolások Excelben	
3.	I, Halmazok, valós számok: Axiómarendszer. Korlátosság, inf, sup, min, max. Teljesség, számegyenes. Távolság, környezet, belső pont, torlódási pont, határpont. Intervallumok. Természetes számok, egész számok, racionális számok. II, Komplex számok	Halmazműveletek, Boole algebra. Logikai értékek, logikai műveletek, a logikai függvények. Descartes szorzat, számpár, szám n-es. Számosság. Halmazok megadása és ábrázolása. Műveletek komplex számokkal különböző alakban.	
4.	I, Vektorgeometria, vektoralgebra: Vektor geometriai fogalma, műveletek geometriai értelmezése. A műveletek végre-hajtása koordinátákkal. Két vektor szögének, háromszög területének, tetraéder térfogatának kiszámítása.	vektoralgebra Normálás, vetület meghatározása adott irányban, síkban. Vektor felbontása adott irányú komponensekre (síkban, térben).	
5.	I, Mátrixok Alapfogalmak. Mátrixműveletek, determináns. Mátrix inverze, inverz meghatározása adjungált aldeterminánsokkal. II, Vektorterek: Lineáris tér, lineáris kombináció, függetlenség, bázis, dimenzió, koordináta.	Mátrixműveletek, determináns kiszámítása. Inverz meghatározása adjungált aldeterminánsokkal. Vektor előállítása lineáris kombinációval. Vektorrendszer függetlenségének vizsgálata.	
6.	I, Lineáris egyenletrendszerek A megoldás, megoldhatóság fogalma, egyenletek függetlensége, alpmátrix rangja. Lineáris egyenletrendszerek megoldása: inverzmátrix módszer, Cramer szabály, Gauss-elimináció Vektorrendszer rangja. Mátrix rangja. Mátrix invertálhatósága.	Lineáris egyenletrendszerek megoldása. Vektorrendszer, mátrix rangjának meghatározása.	

	Összefüggés az invertálhatóság, a rang és a determináns között. II, Lineáris függvények: A lineáris függvény fogalma. Lineáris függvény mátrixa.	
--	--	--

7.	Első rajzhét: 2. zárthelyi dolgozat	
8.	I, Sajátérték, sajátvektor II, Matematikai szoftverek	Sajátérték, sajátvektor számítása
9.	I, Valós függvények. Elemi függvények és inverzeik. (függvényekkel kapcsolatos alapfogalmak: monotonitás, konvexitás, paritás, összetett függvény, inverzfüggvény) Hatványfüggvények. Exponenciális és logaritmus függvények. Trigonometrikus és arcus függvények. Hiperbolikus és area függvények. II, Polinomok, interpoláció	Polinomok gyöke, gyöktényező felbontása, előjel, viselkedés a végtelenben. Polinomegyenletek megoldása. Racionális törtfüggvények vizsgálata Zérushely, megszüntethető szakadás, pólus. Függvény inverzének meghatározása.
10.	I, Sorozatok: Monotonitás, korlátosság, konvergencia, ezek összefüggései. Nevezetes sorozatok. II, Sorok: A számsor fogalma. Konvergencia, abszolút konvergencia. Geometriai sor. A konvergencia vizsgálatának alapvető módszerei (hányados-, gyök-, minoráns és majoráns kritérium). Függvénytartományok: A függvénytartomány fogalma, pontonkénti konvergencia, konvergencia-tartomány. Hatványtartományok, néhány elemi függvény hatványtartománya, Cauchy-Hadamard tétel	Valós számsorozatok monotonitásának, korlátosságának és konvergenciájának vizsgálata. Sorok: Konvergencia vizsgálata, összeg kiszámítása a geometriai sor összegére vonatkozó formula segítségével. Konvergencia tartomány vizsgálata.
11.	I, Valós függvények folytonossága, határérték A folytonosság fogalma. A folytonos függvények tulajdonságai. Átlagos és pillanatnyi változási gyorsaság, példák. A határérték fogalma. Néhány nevezetes függvényhatárérték. II, Differenciálhatóság, lineáris közelítés Derivált függvény. Deriválási szabályok.	Valós függvények határérték-számítása Differenciálhányados fogalma, geometriai és fizikai jelentése. Deriválási szabályok alkalmazása. Érintőegyenes, lineáris közelítés.
12.	I, Középértéktételek, függvényvizsgálat II, L' Hospital – szabály, Taylor polinom, szélsőérték	Függvényvizsgálat, Taylor polinomok, L' Hospital – szabály alkalmazása
13.	I, Parametrizált görbék I. Fizikai példák, differenciálhányados, lineáris közelítés, kísérő triéder, simulósík, II, Parametrizált görbék II. Görbület, torzió. Evoluta, evolvens, kúpszeletek.	Parametrizált görbékkel kapcsolatos feladatok. Görbület, torzió, simulósík. Paraméterezés: kúpszeletek, cikloisok.
14.	Második rajzhét: 4. zárthelyi dolgozat	
KÖVETELMÉNYEK		
Az aláírás feltétele: óralátogatás a TVSZ előírása szerint, zárthelyi dolgozatok megírása		

Teljesítményértékelés, az érdemjegy megszerzésének feltétele: az értékelés alapja a zárthelyi dolgozatok pontszáma.